

Μαθησιακές Δυσκολίες

Ο όρος «**Μαθησιακές Δυσκολίες**» αναφέρεται σε κάθε είδους δυσκολίες που οδηγούν σε χαμηλή σχολική επίδοση σε παιδιά που έχουν τυπική φοίτηση και παρακολουθούν το πρόγραμμα της τάξης τους. Οι Μαθησιακές Δυσκολίες αφορούν ελλείμματα στη κατανόηση και στη παραγωγή του προφορικού και του γραπτού λόγου. Τα παιδιά με Μαθησιακές Δυσκολίες παρουσιάζουν γλωσσικά ελλείμματα, δυσκολίες στην ανάγνωση, στη γραφή, στην ορθογραφία, στα μαθηματικά, στη προσοχή και στη μνήμη. Στις Μαθησιακές Δυσκολίες δεν εντάσσονται οι δυσκολίες μάθησης που οφείλονται σε οπτικές, ακουστικές ή κινητικές ανεπάρκειες, σε νοητική υστέρηση, σε συναισθηματικές δυσκολίες ή σε περιβαλλοντική αποστέρηση (Παντελιάδου, 2011).

Σύμφωνα με τον Σύλλογο Επιστημόνων Λογοπαθολόγων Λογοθεραπευτών Ελλάδος, (2021), οι δυσκολίες μπορεί να παρατηρηθούν σε έναν ή παραπάνω τομείς:

Προφορικός Λόγος:

- φτωχό λεξιλόγιο
- δυσκολία στην κατανόηση και χρήση μεταφορικού λόγου
- δυσκολίες ακουστικής διάκρισης ήχων
- δυσκολίες εύρεσης λέξεων που αρχίζουν από συγκεκριμένο ήχο
- δυσκολίες εύρεσης των ήχων από τους οποίους ξεκινούν οι λέξεις
- δυσκολίες στην εύρεση λέξεων που ομοιοκαταληκτούν
- δυσκολίες στην κατάτμηση σύνθετων λέξεων στα συνθετικά τους
- δυσκολίες στην ορθή σύνταξη προτάσεων
- δυσκολίες στην περιγραφή-αφήγηση

Ανάγνωση:

- δυσκολίες στην ταύτιση φωνήματος- γραφήματος
- αντικαταστάσεις και αντιμεταθέσεις κατά την ανάγνωση λέξεων και προτάσεων
- μη-ευχερής ανάγνωση (λάθη ακρίβειας και αργός ρυθμός)
- δυσκολίες κατανόησης του κειμένου και οργάνωσης μελέτης

Γραφή/Ορθογραφία:

- λάθη στην κατεύθυνση και τις αποστάσεις γραμμάτων
- λάθη στις αποστάσεις λέξεων
- λάθη στη χρήση κεφαλαίων γραμμάτων και σημείων στίξης
- λάθη στη θεματική και καταληκτική ορθογραφία

Γραπτή Έκφραση:

- δυσκολίες στη σύνταξη των προτάσεων (απλή, σύνθετη, επαυξημένη)
- δυσκολίες ανάπτυξη παραγράφου και έκθεσης (δυσκολίες ως προς το περιεχόμενο, την οργάνωση, το λεξιλόγιο, τη ροή προτάσεων, κλπ.).

Μαθηματικά:

- δυσκολίες στην αρίθμηση
- δυσκολίες στις πράξεις
- δυσκολίες στην επίλυση προβλημάτων
- δυσκολίες στις μετρήσεις
- δυσκολίες στη γεωμετρία
- δυσκολίες στους υπολογισμούς

Άλλες δυσκολίες:

- **στον χρονικό προσανατολισμό** (δε γνωρίζουν μέρες, μήνες, εποχές, έννοιες όπως αύριο, χτες, προχτές)
- **στον χωρικό προσανατολισμό** (μπερδεύουν δεξιά-αριστερά)
- **στον κινητικό συντονισμό** (παρατηρούνται δυσκολίες στην αδρή κινητικότητα, π.χ. κουτσό, σχοινάκι, παιχνίδι με μπάλα ή στη λεπτή κινητικότητα, π.χ. δεν μπορούν να δέσουν κορδόνια, να κρατήσουν το μολύβι σωστά)
- **στην προσοχή/συγκέντρωση** (διάσπαση προσοχής, απροσεξία, υπερκινητικότητα, παρορμητικότητα)
- **στην οργάνωση** (χάνουν ή μπερδεύουν τη θέση αντικειμένων)

- **στη μνήμη** (δυσκολεύονται να θυμηθούν αυτά που διάβασαν την προηγούμενη μέρα, τις καθημερινές υποχρεώσεις τους, να μάθουν την αλφαβήτα, τον πολλαπλασιασμό, κλπ.).

Διάγνωση-αξιολόγηση των μαθησιακών δυσκολιών

Στην διάγνωση των μαθησιακών δυσκολιών είναι απαραίτητη η συνεργασία διαφορετικών ειδικοτήτων με σκοπό την διερεύνηση του μαθησιακού προφίλ του παιδιού, αλλά και τον σχεδιασμό της εξατομικευμένης παρέμβασης. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει τον προφορικό λόγο (ομιλία και ακουστικές δεξιότητες), τον γραπτό λόγο (ανάγνωση, γραφή), την αδρή κινητικότητα, την λεπτή κινητικότητα και την οργάνωση. Η διάγνωση πραγματοποιείται μέσω άτυπων φυλλαδίων αξιολόγησης όπου περιέχουν διάφορα αντικείμενα της καθημερινότητας, μέσω βιβλίων, καρτών, παιχνιδιών αλλά και μέσω τυπικών εντύπων. Επίσης, η αξιολόγηση πραγματοποιείται και σε επίπεδο παρατήρησης της συμπεριφοράς του παιδιού, μέσω της συζήτησης ή του παιχνιδιού. Είναι σημαντική η έγκαιρη αξιολόγηση και διάγνωση των μαθησιακών δυσκολιών από μικρή ηλικία καθώς όσο μεγαλώνουν τα παιδιά αλλάζουν και οι γλωσσικές απαιτήσεις, πράγμα που σημαίνει πως η αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών γίνεται όλο και δυσκολότερη (Κουλουντζού, 2014).

Αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών

Η αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών αρχίζει μετά την ολοκλήρωση της διαγνωστικής διαδικασίας και αφορά στις δυσκολίες του προφορικού και γραπτού λόγου, σε επίπεδο φωνολογίας, σημασιολογίας, πραγματολογίας, σύνταξης και μορφολογίας. Πιο συγκεκριμένα, περιλαμβάνει την καλλιέργεια της φωνολογικής ενημερότητας που είναι σημαντική για την ανάπτυξη του μηχανισμού της ανάγνωσης και του γραπτού λόγου. Επιπλέον, γίνεται εφαρμογή εξειδικευμένων προγραμμάτων που αφορούν την αντιμετώπιση των πολλαπλών ορθογραφικών λαθών με στόχο τον περιορισμό τους και ασκήσεις εξάσκησης του μηχανισμού ανάγνωσης για να αποκτήσει ροή η ανάγνωση κειμένων αλλά και μεμονωμένων λέξεων και να περιοριστεί στο ελάχιστο ο συλλαβισμός σε επίπεδο λέξης, πρότασης και κειμένου (Κουλουντζού, 2014).

Βιβλιογραφία

- Κουλουντζού, Δ., 2014. Ο βασικός ρόλος του Λογοθεραπευτή σε προβλήματα λόγου και ομιλίας, Αθήνα.
- Παντελιάδου, Σ. (2011). Μαθησιακές Δυσκολίες και Εκπαιδευτική Πράξη. Αθήνα: ΠΕΔΙΟ.
- Σύλλογος Επιστημόνων Λογοπαθολόγων Λογοθεραπευτών Ελλάδος, (2021). Μαθησιακές δυσκολίες. Ανακτήθηκε 23 Σεπτεμβρίου, 2021, από <http://www.selle.gr/kids.php>

Σκαμαντζούρα Λαμπρινή
Λογοθεραπεύτρια